

50 років
з любов'ю
до вас!

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

Поспішайте!
Передплата на II півріччя
завершується 20 червня

Вартість передплати
на 2017 рік:
на 6 місяців — 65,30 грн.;
на 12 місяців — 129,40 грн.

Для організацій
(передплатний індекс 23491)
на 6 місяців — 77,30 грн.;
на 12 місяців — 153,40 грн.

№24 (5231) П'ятниця, 16 червня 2017 року

12 сторінок

Тема тижня

У третю неділю червня професійне свято відзначають ті, хто колись, даючи клятву Гіппократа, назавжди присвятив своє життя порятунку людських життів — медики. День медичного працівника відзначають на державному рівні вже понад 35 років. Найгуманніша професія у світі є водночас і найдавнішою, оскільки хвороби та травми виникли разом із першими людьми. Сьогодні пліч-о-пліч з лікарями на захист людського здоров'я та життя стають медичні сестри, фельдшери, акушерки, лаборанти.

Іван ТРАЧ: «Медик — жертвне покликання, завдяки якому розумієш, що живеш не дарма»

Вперше професійне свято медичного працівника на державному рівні почали святкувати ще за часів Радянського Союзу. З часом традицію вшановувати кращих представників цієї професії продовжили в незалежній Україні.

Сфера охорони здоров'я Тернопільського району сьогодні не тільки надає медичну допомогу жителям району, міста та інших районів, а й вирішує численні правові, фінансові, матеріальні, кадрові, морально-психологічні та інші проблеми.

Розвиток охорони здоров'я має на меті збереження здоров'я людей і підвищення рівня надання медичних послуг. Чи не найбільший обсяг роботи покладається тут на фахівців, які працюють у профілактичному напрямку, зокрема, на сімейних лікарів. Так, лише у Тернопільському районі працює 31 спеціаліст, на кожного з яких, згідно зі штатними нормативами первинної допомоги, припадає обслуговування 1200-1600 пацієнтів. Сьогодні ж поставлено завдання — залучити на обслуговування одним лікарем 2000 і більше пацієнтів, що вкотре підтверджує просту істину: лікар — це не просто професія, це поклик душі.

лення медичні послуги будуть надаватися на контрактних умовах. Тут важливо, щоб реформування не стало метою, а методом переходу до нової системи функціонування медичної галузі району.

— Чи готовий район до повноцінного втілення в життя медичної реформи, яка у всіх на устах? Та які кроки вже зроблено на цьому непростому шляху?

— В основі реформування галузі охорони здоров'я закладено принципи і завдання, передбачені указом Президента, законом України, Програмою розвитку медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини. Основною особливістю реформування є надання пріоритету первинній ланці та надання меддопомоги на вторинному рівні, що стало невід'ємною складовою створення Тернопільського районного територіального медичного об'єднання. Також реформування мережі сільських закладів району проводили без збільшення загальної штатної чисельності працівників та в межах наявних ресурсів. Централізація основних завдань діяльності медицини, об'єднання на етапах реформування дало змогу без створення додаткових структур проводити планово-регульоване утримання та зміцнення матеріально-технічної бази медичних закладів району. Проведено структуровану оптимізацію ліжкового фонду стаціонарних відділень хірургічного, терапевтичного профілів. Сьогодні в первинній ланці сімейної медицини проводять наступні кроки щодо поступу до страхової медицини. А стаціонарно-поліклінічний комплекс готовий до діяльності в умовах госпітального округу. Крім того, налагоджено спільні робочі відносини з Великогаївською, Байковецькою об'єднаними громадами. Діє активна співпраця з науковцями кафедр Тернопільського державного медичного університету, фахівці яких допомагають в лікувальному процесі.

— Якою ви, як фахівець, бачите оновлену систему охорони здоров'я?

— Перш, ніж перейти до реформи медицини, потрібно ухвалити велику кількість законів, а також підзаконних актів, розпоряджень. І основне: якщо почали робити реформу, то вже не змінювати філософії самої реформи. Вона має викликати довіру та справді йти на користь населенню, адже від правильності прийнятих кроків залежить життя та здоров'я мільйонів. Я звик робити, не чекаючи, тож ми не стоятимемо на місці, а викладатимемося на повну, аби в скорім часі сказати: у Тернопільському районі ре-

форма охорони здоров'я пройшла успішно і, що найголовніше — ефективно. Для цього ми і працюємо, адже здоров'я нації — це могутність країни, її сила, здатність долати перешкоди та еволюціонувати.

А напередодні професійного свята хочу привітати усіх колег із Днем медичного працівника. Прийміть найщиріші вітання зі словами вдячності за вашу благородну працю.

Споконвіку більше за скарби та всякі надбання цінувалось здоров'я людини, тому професія лікаря завжди була однією з найнеобхідніших й найшанованіших.

Саме для неї завжди були, є і будуть актуальними такі поняття, як доброта, гуманність, благородність та професіоналізм.

Ви даруєте людям найдорожче — здоров'я, віру та надію. Нехай сторицею повертаються до вас добро, дароване людям! Нехай у ваших домівках завжди панують щастя і мир! Міцного здоров'я, благополуччя і добра вам та вашим родинам!

*Від щирого серця вас я вітаю,
Міцного здоров'я і щастя бажаю!
Хай зірка із неба в день нашого свята
Несе лише радість до дому, до хати.
Хай щастя вікує у нашому домі
І злагода буде завжди.
Спокою і миру, і щедрої долі
Хай Бог посилає на довгі роки!
Дай Боже нам щастя і доброї долі,
Достатку у хаті, врожаю у полі.
Щоб могли ми всі народні пісні співати
І державу вільну для дітей та внуків збудувати!*

Любіть життя! Зі святом вас!

Продовження
теми на стор. 4-7

Древні казали: «Здоров'я — це ще не все, але все інше без нього нічого не варте». Тож упродовж тисячоліть найпотрібнішою, найгуманнішою була складна, відповідальна і жертвна праця медика.

Дорогі медичні працівники!

У день вашого професійного свята хочеться сказати вам багато теплих та вдячних слів. Це свято разом із вами святкують тисячі людей, яким ви вселили віру у зцілення, подарували радість перемоги над недугами! Нехай добро, зроблене вами, повертається сімейним затишком, частям та благополуччям до ваших домівок. Здоров'я вам, вашим рідним і пацієнтам! І нехай клятва Гіппократа ніколи не буде обтяжливим обов'язком, а лише приємною місією. Зі святом вас!

Олександр ПОХИЛИЙ,
голова Тернопільської
райдержадміністрації

Андрій ГАЛАЙКО,
голова Тернопільської
районної ради

*Діагнозів точних, легких пацієнтів,
В житті щоб побільше приємних моментів.
І кардіограм не прямих, а «гачками»,
І тиск щоб нормальний, а не стрибками.*

*Високих зарплат і кар'єрного росту.
Реформи давались щоб легко і просто.
Щоб біди й невдачі ваш дім обминали.
І донорів щастя щоб вам вистачало.*

З повагою та любов'ю
до медиків колектив
редакції газети
"Подільське слово"

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел./факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59
e-mail: office@tanclaas.com.ua

ТОВ ЕКК "Роміс"

Проводить експертну оцінку нерухомого майна:
будинків, квартир, земельних ділянок тощо.

Роботи із землеустрою:
приватизація землі; геодезичні роботи;
нормативна оцінка земельних ділянок.

м. Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, 7-й пов.,
тел./факс 43-50-27, 067 797-93-04

Наша сторінка
facebook

www.facebook.com/
PodilskSlovo

На часі

Степан Барна доручив вирішити проблему із ветсанзаходом в Острові у найкоротший термін

Критична ситуація, що склалася на Тернопільській філії ДП «Укрветсанзаход», спонукала голову Тернопільської ОДА дати низку термінових доручень. Зокрема, за результатами виїзної наради стало відомо, що протягом 10-15 днів має бути підготовлено проектно-кошторисну документацію, визначено підрядника і розпочато відповідні роботи з будівництва лагуни для перетворення відходів на органічні добрива. Процес будівництва попередньо має зайняти 3-4 місяці.

Через безвідповідальність і безгосподарність керівництва заводу Тернопільщина мало не опинилася на межі екологічного лиха. Протягом 2012-2015 років туди завозилися тваринницькі рештки, які не порядженні голови Тернопільської ОДА Степана Барни, а також рішенням комісії з питань техногенно-екологічної безпеки на це підприємство тваринницькі рештки завозити заборонили. Проте питання з утилізацією вже накопичених відходів залишалося відкритим, шукали шляхи вирішення проблеми. Критичною точкою відліку стало те, що через натиск кількох тисяч тонн тваринних відходів знесло огорожу і купа рештків перемістилася за межі підприємства.

З огляду на це, голова Тернопільської ОДА дав доручення у найкоротший термін розпочати будівництво спеціальної лагуни для запобігання розповсюдженню рештків за межі території підприємства, а також перетворення їх на органічні добрива. Про це він повідомив під час огляду підприємства разом із в.о. директора ДП «Укрветсанзаход» Сергієм Заглоцьким та начальником Головного управління Держпродспоживслужби у Тернопільській області Василем Хомінцем.

«Що стосується цього заводу, то є кілька питань, які потрібно врегулювати негайно. Зокрема, йдеться про юридично-правову складову. Адже з 2012 року ветсанзаход втратив статус юридичної особи й став філією ДП «Укрветсанзаход». При цьому, про-

тягом 2012-2015 років на територію підприємства здійснювалося завезення відхідних матеріалів з метою утилізації, яка, зрозуміло, не проводилася. За той час уже накопичилося близько 4,5-5 тисяч тонн тваринницьких відходів, — зауважив Степан Барна.

Водночас він зазначив, що для того, аби виробити спільні дії з метою подальшої діяльності підприємства на Тернопільщину приїхав в.о. директора ДП «Укрветсанзаход» Сергій Заглоцький. Під час наради з ним домовилися про повну локалізацію відходів, які були акумульовані протягом цих років, щоб не допустити їх поширення, унеможливити подальше потрапляння у водні артерії та здійснити певні заходи валування. Для цього знадобиться щонайменше 1,5 мільйона гривень.

«У межах двох тижнів керівництво «Укрветсанзаводу» має звернутися до проектно-кошторисну документацію для здійснення відповідних дій щодо забезпечення фінансуванням цього проекту. Тоді ж потрібно знайти підрядника — виконавця робіт для будівництва спеціальної лагуни. Сподіваємося, що вже через три-чотири місяці нам вдасться перетворити всі ці рештки в органічні добрива. Водночас, для нас сьогодні є принциповим питання притягнення до відповідальності, в тому числі й кримінальної, тих посадових осіб, котрі були причетні до розвалювання підприємства, акумулювання відходів, що, власне, призвело практично до умов екологічного лиха», — акцентував Степан Барна.

Наші гроші

Легалізація заробітної плати і зайнятості населення у Тернопільському районі

Кодекс законів про працю України (ст.24) передбачає право громадян на працю, тобто на одержання роботи з оплатою праці не нижче встановленого державою мінімального розміру, включаючи право на вільний вибір професії, роду занять і роботи. Працівники реалізують право на працю шляхом укладення трудового договору про роботу на підприємстві, в установі, організації або з фізичною особою.

У нинішніх кризових умовах актуальними є боротьба з виплатою заробітної плати «у конвертах», реалізація гарантій оплати праці й організації заходів недопущення заборгованості з виплати заробітної плати. Підприємства, установи, організації та громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності, при виплаті заробітної плати повинні дотримуватися чинного законодавства, нести відповідальність за навмисне ухилення від сплати податків і порушення норм законодавства щодо виплати заробітної плати.

Можна з упевненістю сказати, що не лише роботодавці винен у такому стані справ, а й сам працівник не завжди розуміє, на що він погоджується.

Незважаючи на роз'яснення в пресі та вимоги діючого законодавства, оформлення найманих працівників належним чином на сьогодні є серйозною проблемою. Громадяни погоджуються на будь-які умови роботодавця, при цьому втрачають можливість користування державними гарантіями, зокрема субсидією, державною соціальною допо-

могою малозабезпеченим сім'ям, а також втрачають трудовий стаж. Отримуючи заробітну плату неофіційно, «в конвертах», працівник втрачає своє законне право на щорічну відпустку, а у разі виробничої травми або захворювання — оплати лікарняних листів, страхових виплат і т.д. Ухиляючись від оформлення трудових відносин із найманими працівниками, роботодавець позбавляє їх права на основну та додаткову відпустки, на дотримання встановленої законодавством норми тривалості робочого часу, на допо-

могу з безробіття, на гарантії за колективним договором, на соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та на пенсійне забезпечення.

У Тернопільській районній державній адміністрації працює робоча група з питань детінізації доходів, підвищення рівня заробітної плати та легалізації зайнятості населення району, яка проводить обстеження на предмет з'ясування фактів зайнятості працівників без належного оформлення роботодавцями трудових відносин та (або) виплати працівникам

заробітної плати не офіційно («в конвертах»). За результатами обстежень, відповідна інформація про суб'єктів підприємницької діяльності, у яких виявлені порушення, надсилається в управління Держпраці у Тернопільській області для застосування в межах компетенції відповідних заходів реагування до посадових осіб.

Р. М. ГРИЦИШИН, гол. спеціаліст з питань оплати, нормування та продуктивності праці, відділу з питань праці та соціально-трудових відносин управління соціального захисту населення районної державної адміністрації

Податкові новини

Внесок тернополян в обороноздатність

Понад 34 млн грн — такий внесок обороноздатність Вітчизни зробили жителі обласного центру та Тернопільського району у вигляді сплати військового збору із сумою отриманих доходів впродовж

січня-травня цього року. Про це інформувач начальник відділу організації роботи Тернопільської ОДПІ Василь Карпа. З цієї суми частка містян становить більш як 87 відсотків, або 29,9 млн грн.

Спільний внесок у районну казну

Більш як 71 млн грн податкових надходжень отримав бюджет Тернопільського району впродовж січня-травня поточного року. Про це інформувач в.о. начальника Тернопільської ОДПІ Сергій Бабій під час традиційної зустрічі з представниками мас-медіа, приуроченої до Дня журналіста. Він зазначив, що це на 16,4 млн грн більше ніж за аналогічний період 2016 року. Найбільше, а це — 44,0 млн грн, становлять надходження податку на доходи фізичних осіб, а акцизний

податок, який «прямоу гривнею» надходить до бюджетів сіл та селищ, збгають місцеву казну на 4,2 млн грн.

«Єдинники» внесли до бюджету 13,3 млн грн, з яких 2,1 млн грн сплатили аграрії-спрошенці, а власники й орендарі земельних ділянок — 7,6 млн грн плати за землю. Розпочали сплату податку на нерухоме майно фізичні особи, сума якого поки що 89,2 тис грн, а от юридичні особи — власники нерухомості — уже сплатили з початку року 1,6 млн грн.

Бюджет громади наповнюється

Впродовж січня-травня поточного року бюджет Байковецької об'єднаної територіальної громади отримав від платників податків більш як 20 млн грн податкових надходжень. Про це інформувач в.о. начальника Тернопільської ОДПІ Сергій Бабій.

Найбільше, а це — 15,7 млн грн, становлять надходження податку на доходи фізичних осіб. «Єдинни-

ки» внесли до бюджету 1,5 млн грн, з яких 1,1 млн грн сплатили підприємці. Власники та орендарі земельних ділянок наповнили бюджет громади на 1,6 млн грн плати за землю.

Також більш як 230 тис грн надійшло у вигляді податку на нерухоме майно,

Відділ організації роботи Тернопільської ОДПІ

Кримінал

На Тернопільщині СБУ викрила на хабарі двох інспекторів поліції

Співробітники СБ України спільно з внутрішньою безпекою поліції та прокуратурою викрили на хабарі двох інспекторів поліції.

Правоохоронці встановили, що інспектор дорожнього нагляду Зборівського райвідділення Нацполіції вимагав від місцевого мешканця триста доларів США за непритягнення до адміністративної відповідальності за керуванням транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння. За цю суму капітан також обіцяв воюю посприяти у поверненні вилученого посвідчення.

Передача грошей відбувалася в одному зі «спаль-

них» районів Тернополя, куди інспектор прибув разом зі співником — старшим інспектором патрульної поліції обласного центру. При появі співробітників спецслужби поліцейські спробували залишити місце злочину. Один із здириків був відразу затриманий правоохоронцями, другому ж вдалося втекти, місце його переховування встановлюється.

Відкрито кримінальне провадження за ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України. Тривають невідкладні слідчо-оперативні дії.

Сектор взаємодії зі ЗМІ та громадськістю УСБУ в Тернопільській області

Варто знати

Яке покарання чекає за незаконне вирощування маку та конопель

У Тернопільському районі проводять комплексні оперативно-профілактичні заходи під умовною назвою «Мак». Заходи триватимуть до 28 вересня.

Доцільно нагадати, що в Україні громадяни не мають права сіяти й вирощувати снотворний мак та коноплі.

Як пояснив начальник Тернопільського районного відділення поліції Віктор Волощук, за незаконні посів або вирощування снотворного маку чи конопель громадяни нести будуть адміністративну або кримінальну відповідальність. Зовсім незначна кількість посіяних або вирощуваних рослин снотворного маку чи конопель може бути підставою для притягнення особи до адміністративної відповідальності за ст. 106-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка передбачає відповідає штраф у розмірі штрафів від 18 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно вирощуваних нарковмісних рослин.

Якщо кількість рослин є більшою — настає кримінальна відповідальність відповідно до ч.1 ст.310 КК України. Покарання за цей злочин передбачене у вигляді штрафу від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арешту до 6 місяців, або обмеження волі на строк до 3 років. За незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель особою, яка була засуджена за цією статтею чи яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 309, 311, 317 КК України, або вчинені за попередньою змовою групою осіб з метою збуту, а також незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель у кількості 500 і більше рослин (ч.2 ст.310 КК України) — караються позбавленням волі на строк від 3 до 7 років.

Про факти незаконного посіву або вирощування снотворного маку чи конопель просимо повідомляти Тернопільське РВП за тел. 43-61-09, 27-15-19 або 102.

Актуально

Без енергоефективності витрати на субсидії можуть сягнути 75 млрд грн

Сьогодні перед країною стоїть головне завдання — досягнення повної енергонезалежності. Україна витрачає понад 120 млрд гривень на бюджет оборони і безпеки, 245 млрд гривень — на Пенсійний фонд, в державний бюджет закладено понад 47 млрд гривень — на субсидії. Це практично третина оборонного бюджету або 8 частинна Пенсійного фонду. Якщо ми будемо бездіяльні в цьому напрямку, у нас є загроза збільшення витрат на субсидії до 75 млрд гривень. На цьому наголосив під час виступу у ВРУ віце-прем'єр-міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко.

«Сьогодні стоїть дуже важливе питання щодо інвестицій в енергоефективність. Якщо субсидії — це кошти, які безповоротно витрачаються державою на підтримку незахищених верств населення, то кошти, які спрямовуються в енергоефективність — це можливість у майбутньому не тільки зменшити енергоспоживання, а й інвестувати в економіку країни, малий і середній бізнес», — зазначив Геннадій Зубко.

На думку віце-прем'єра, інвестиції в енергоефективність допоможуть модернізувати і реанімувати житловий сектор, що вплине на розвиток будівельної галузі, інженерного напрямку, а також фахівців, які працюють на цьому ринку.

«Відповідно до маршруту карти щодо енергоефективності, ми маємо прийняти ще три важливих енергетичних законопроекти у другому читанні та в цілому. Йдеться про ЗУ «Про комерційний облік комунальних послуг», ЗУ «Про енергетичну ефективність будівель» та ЗУ «Про ЖКП». Вони є дуже важкими, але дала можливість спертись серед депутатів, громадянському суспільству, народним депутатам і партнерам з ЄС, які допомагали у розробці законопроектів, прийняти ЗУ №417 і ЗУ №5598. Саме ці закони дадуть можливість сформувати базу споживачів, почати управляти своєю власністю не тільки в індивідуальних будинках, а й в багатоквартирних, зменшити енергоспоживання до 50кВт на м²», — наголосив Геннадій Зубко.

Віце-прем'єр наголосив, що енергоефективність змогла консолідувати парламентарів, і 278 голосів за ЗУ №5598 «Про Фонд енергоефективності» є тому підтвердженням. «Україна отримала можливість мати фінансові і технічні інструменти, які дають можливість зменшувати енергоспоживання українських родин. У цій роботі ми визначаємо як пріоритет на ринку теплоенергетики, комунальних послуг саме зменшення сум у платіжках українських громадян. Це приклад того, як сьогодні живе Європа», — зазначив Геннадій Зубко.

«Закликаю кожного народного депутата, який сьогодні хоче допомогти своїм виборцям, українським родинам врегулювати взаємовідносини на ринку, зробити справедливий облік і взаємовідносини між споживачем і надавачем, надати технічні і фінансові інструменти, розробити оптимальні європейську модель — проголосувати за надзвичайно важливі енергетичні закони. Ці закони є пріоритетними для країни», — наголосив віце-прем'єр.

Духовне

До Тернополя прибула ікона з часточкою ризи Пресвятої Богородиці

До Тернополя, з Іллінського скита на Афоні, прибула Тихвінська сльозоточива ікона Божої Матері. У нашому місті вона перебуватиме до 25 червня.

«Унікальною особливістю цієї ікони є те, що в зображенні правої руки Божої Матері поміщений ковчег із великою святиною Православ'я — часткою ризи Пресвятої Богородиці», — повідомили у Тернопільській єпархії УПЦ Київського патріархату.

Поклонитися святині можна щодня від 8:00 до 19:00 у храмі Різдва Пресвятої Богородиці, що на вул. Климуса Савура.

Щодня о 8 год. у церкві буде звершуватися Божественна Літургія, а о 13 год. і 18 год. — читатимуть акафіст до Пресвятої Богородиці.

За переказами, у 1877 році, 17 лютого, кілька осіб зі скитської братії побачили на віконі Божої Матері, що знаходиться в кіоті за престолом

у вітварі, ясний слід сліз, пролитих з правого ока Богородиці, а в лівому оці одну велику краплю сльози, яка при них же скотилася вниз.

Ті, що бачили це, втерли ікону начисто і оглянули її з усіх боків. Вона виявилася абсолютно сухою, але до вечора того ж дня знову побачили сліди сліз з обох очей Пресвятої Діви. Цю подію пов'язують з початком розв'язаної незалежності російсько-турецької війни.

З тих пір щорічно 17 лютого повторюється диво сльозоточіння ікони. З того часу братія скиту встановила святкування 17 лютого на честь Богородиці, до якої вдаються на усіх важких і скорботних обставинах життя. Від ікони було даровано зцілення багатьом хворим і страждальним.

Традиції

«Земля ця, гостинна й багата, зустріне привітно щодня»

Стрімко веде дорога в невідомі краї, вона ж прямує й до рідного додому, до батьківського порога. Тож на День села у Костянтинівку з'їхалися земляки, зібралися односельці відзначити християнське свято Святої П'ятидесятниці.

Гостинно зустрічала їх завідувач клубу-бібліотеки іх Костянтинівки, організатор дійства Олександра Пиндус. Жителі й гості відвідали музейну кімнату «Народознавчі традиції мого села». Їх увагу привернули давні фотографії, старовинні вишивки, предмети побуту української хати, а також портрети й картини, які намалював Мар'ян Штика — представник української діаспори в Канаді, громадський діяч і меценат, виходець із цього села.

Зацікавлені гості й селяни стародавніми вишивками, які передав музею внук Зоні Берези.

«Соловейко маленький,
В тебе голос тоненький.

*Заспівай же ти мені,
Бо я в чужій стороні».*

Ці слова вишили на полотні Зоня і її мама на засланні в Сибіру, де вони пробули 10 років.

У музеї є карта України, видана 1917 р. (оригінал), стенд історії села «Нашого цвіту по цілому світу».

Дитячий ансамбль подарував громаді композицію «Благословляйте Боже ім'я».

Сільський голова Володимир Береза та голова ради старійшин Михаїл Івасечко привітали односельців зі святом.

Олександра ПИНДУС, завідувач клубу-бібліотеки с. Костянтинівка

Новини | Коротко про головне

Президент України Петро Порошенко підписав Закон про ринок електричної енергії України. Підписання документа відбулося під час відвідування Главою держави Трипільської ТЕС. «Був прийнятий закон про ринок електричної енергії, який є доленосним, антикорупційним. Більше ніхто не буде встановлювати ціну електроенергії, ціну вугілля, співвідношення. Те, що на першому етапі було введено у вигляді форми — скасуємо. Прозорий і ефективний ринок буде визначати ціну, перемагатиме той, хто найбільш ефективно працює», — сказав Президент.

Президент України Петро Порошенко підписав Закон "Про внесення змін до статті 260 Статуту внутрішньої служби Збройних сил України", ухвалений Верховною Радою 18 травня 2017 року. Закон посилює захист прав військовослужбовців, які отримали поранення та контузії під час бойових дій, не мали можливості отримати передбачені чинним законодавством пільги та компенсації внаслідок недосконалої положень Статуту внутрішньої служби ЗСУ.

Уряд уточнив перелік документів, необхідних для встановлення статусу учасника війни особам, які залучалися та брали участь у проведенні АТО. Кабінет Міністрів вніс зміни до пункту 2 своєї постанови від 23 вересня 2015 р. № 739. Реалізація цього рішення сприятиме уникненню спірних питань при встановленні статусу учасника війни працівниками підприємств, установ та організації, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції в період її проведення.

Кабінет Міністрів скасував державне цінове регулювання на низку товарів і послуг з липня 2017 року. Про це йдеться у Постанові від 7 червня 2017 року № 394, що оприлюднена на Урядовому порталі. Її дія поширюється:

- на граничні торговельні надбавки до оптової ціни виробника на борошно, хліб, макаронні вироби, крупи, цукор, яловичину, свинину і м'ясо птиці, ковбасні вироби варені, молоко, сир, сметану, масло вершкове, олію соняшникову, яйця курячі не вище 15%;
  - граничні рівні рентабельності та торговельні надбавки на дитяче харчування, граничні розміри плати за послуги, що надаються у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів;
  - граничні рівні цін, нормативи рентабельності (у розмірі не вище 20%) за надання в оренду торгових приміщень (площ), торговельно-технологічного та/або холодильного устаткування у торговельних об'єктах, на ринках із продажу продовольчих та непродовольчих товарів.
- Крім того, скасовано порядок формування цін на продовольчі товари (від 2008 року).

Відтепер українцям буде простіше перевести свої дачні й садові будинки у житлові. «Спрощена процедура дасть можливість українцям, що мають намір перевести дачний чи садовий будинок у житловий, оформити відповідну документацію без зайвої бюрократизації — звіту про проведення технічного огляду. Це, насамперед, усуне корупційну складову і можливість подвійного тлумачення та пов'язаних з цим зловживань», — наголосив Геннадій Зубко. Віце-прем'єр підкреслив, що запровадження спрощеної процедури забезпечить реалізацію громадянами права на розпорядження власним майном.

Керівник Держагентства автодоріг Славомір Новак пропонує провести в Україні кампанію щодо зменшення швидкості під час руху транспортного засобу у місті, а також обмеження швидкості руху до 50 км/год у містах. Із такою пропозицією він виступив на засіданні уряду у середу, 14 червня.

«Зменшення швидкості лише на 10 км/год збільшує шанс на виживання пішоходів, яких можуть збити, на 90%. Це дуже важливо», — зауважив Новак.

За чотири місяці поточного року працівниками поліції Тернопільського РВП виявлено 170 порушень ПДР, з яких: 24 — керування у нетверезому стані, 32 — порушення правил обгону, 20 — керування т/з без відповідних документів, 55 — допущення ДТП, 5 — залишення місця ДТП, 11 — технічна несправність, 3 — порушення правил проїзду залізничних переїздів, 15 — неналежне утримання вулично-шляхової мережі.

Місцеві бюджети за січень-травень зросли на 18,4 млрд грн порівняно з минулим роком. Про це повідомив віце-прем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко.

«Фінансова децентралізація дається взнаки! За січень-травень до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 72,3 млрд грн, що становить 44,5% від річного обсягу надходжень, затвердженого місцевими радами. Приріст надходжень до загального фонду місцевих бюджетів проти січня-травня минулого року склав 34,3% або + 18,4 млрд грн.

Темп росту фактичних надходжень ПДФО до січня-травня 2016 року становить 141,6%, плати за землю — 116,6%, — зазначив Геннадій Зубко.

Тема тижня

Галина Стахів: півстоліття, віддані медицині

Багато моїх колег-журналістів, як й пишуть про людей-довгожителів, часто запитують їх про секрет довголіття. Цього секрету, можливо, просто не існує (доля, і немає більше про що говорити). Згідно з моїми власними спостереженнями, довго живуть люди, які займаються улюбленою роботою, життєрадісні, доброзичливі. Серед сучасних довгожителів багато тих, хто пережив голодомор. До усіх перелічених категорій належить героїня мого сьогоднішнього допису Галина Якимівна Стахів, якій нині 86 літ. Так, саме літ, бо побачила світ 16 серпня 1931 року. Народилася у дуже живописному селі Сидори Глобинського району Полтавської області. Крім неї, у працюючій родині розкуркулених селян, як тоді їх називали, зростали ще дві дівчинки. Коли Галі минуло два роки, у селі розпочався голод. «У моїх Сидорах було 80 дворів, а за час голодомору заповнілися три сільських цвинтарі, — втирає сльозу Галина Якимівна. — З розповідей рідних знаю, що наша сім'я вижила завдяки сміливості й

Ольга Михайлівна Нижник,
Галина Якимівна Стахів,
Іван Михайлович Трач

винахідливості мого батька, який потайки збирав пшеничні колоски в полі, возив до діда на хутір та мовів їм на млині. З того ми не могли їсти вдосталь, але їли дуже ризиковано, бо за такий вчинок у 1933 році могли навіть розстріляти на місці...»

Після семикласної школи Галія вступила на фельдшерсько-акушерські курси, а після їх закінчення, у 1952 році, отримала «Роботни було багато і працювати було цікаво, — згадує Галина Якимівна. — Лише у Лучці щороку народжувалися 18-20 дітей.

Не порівняти з теперішніми днями (1-2 дитини в рік). З часом у Лучці відкрився профілакторій. Тут було багато медичної апаратури (УВЧ, електрофорез, соляні лампи та інше). Пацієнти могли приймати різні фізпроцедури. Про здоров'я людей, які працювали у колгоспі імені Які Українці, дбали. Тодішній голова Олександр Козарецький цікавився всіма новинками, що з'являлись у медицині, та, наскільки було можливим, намагався придбати їх для своїх працівників».

У селі Лучка Галина Якимівна зустріла свою долю — чоловіка Івана Володимировича, з яким нерозлучна впродовж 62 років. Подружжя дало життя двом синам. Нині радіють трьом онукам та чотирьом правнукам. Життя у клопотах минуло дуже швидко. Роботу у ФАПі покинула 75-річною. Чоловік працював у місцевому господарстві, доки смирився. Як Іванович Володимировичу 93 роки, але він багато жартує, особливо з приводу свого віку. Галина Якимівна, як розповіла голова Тернопільської районної

організації Товариства Червоного Хреста Ольга Нижник, 65 разів здала кров, має відзнаку «Почесний донор України». Вітаючи Галину Якимівну з Днем медика та Днем донора, в.о. головного лікаря ТРТМО Іван Михайлович Трач разом із Ольгою Михайлівною Нижник побажав жінці миру та доброго здоров'я, адже гарну родину, любов від рідних та повагу від усіх людей, як і родину та правдою служила, впродовж більш як півстоліття, вона має.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

Дитячі мрії сімейного лікаря Оксани Юркевич

У дитинстві улюбленими забавлянками сімейного лікаря Великоглибочек Оксани Юркевич були ляльки, ведмедики та набір «Лікар Айболить». Дівчинка лікувала іграшкових звірятко та ще тоді мріяла: коли виросте, допомагатиме людям позбуватися усіх хвороб. Уродженка міста Дрогобич Львівської області разом із батьками переїхала у село Великий Глибочок, тут закінчила у 2003 році школу. А через 8 років після успішного закінчення Тернопільської медичної академії та інтернатури повернулася в село дипломованим спеціалістом — лікарем загальної практики сімейної медицини.

Як розповідає Оксана Петрівна Юркевич, у селі Великий Глибочок має гарні умови для лікування пацієнтів. В амбулаторії проведено ремонт, нині замінюють систему опалення. До послуг селян — клінічна лабораторія, де можна здати всі основні аналізи, фізкабінет, апарат, щоб зробити електрокардіограму серця, і все необхідне для надання першої невідкладної допомоги. «Кольох у дитинстві я лікувала, — усміхається Оксана

Петрівна, — нині ж відповідаю за здоров'я жителів двох сіл — Чистилова та Велико Глибочка, а це більше два із половиною тисяч осіб. Дуже важко та відповідально. Мої малолітні діти мене майже не бачать вдома. Адже пацієнтам потрібна увага та допомога у будь-яку пору доби та року.

Найбільше турбує, що наші діти все частіше хворіють на так звані «дорослі» хвороби. Хлопець 2000-го року народження мав тиск 180 на 200. У дітей погіршується зір, у багатьох — різні ступені сколіозу. Раджу батькам

не дозволяти дітям більш ніж півгодини бути біля комп'ютера. Хай проводять час на свіжому повітрі, бавлять у рухливі ігри. Адже дитинство закінчується дуже швидко. Наші люди дуже безвідповідально ставляться до свого здоров'я. Приходять, коли хвороба задалена. Болить у ляди щось, а вона терпить. Візит до лікаря відкладає. Невже не зрозуміло, що задалену хворобу лікувати важче, довше та дорожче? Нині зростає кількість захворювань на туберкульоз. У ТРТМО практичним устаткуванням безпосередньо у села Тернопільського району. Боляче, що деякі люди це ігнорують. Не можуть виділити кілька хвилин, щоб безкоштовно обстежитись. А потім у декількох діагностують відкриту форму туберкульозу. Були і такі випадки. Тож неодноразово раджу всім раз на рік проходити флюорографічне обстеження, жінкам відвідувати гінеколога та маммолога, дітям кожних півроку перевіряти гостроту зору, робити загальний аналіз крові. Хай це стане корисною звичкою, потребою кожної людини».

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

Філософія стоматолога Тараса Гаврищака

«Ніколи особливо не захоплювався так званими американськими посмішками: на мій погляд, нещирими та штучними. Хочу, щоб українці посміхалися

природно, — ділиться головний лікар стоматологічного кабінету в селі Плотича Тарас Гаврищак. — Дехто заперечить, мовляв, не будуть в людей зуби боліти — не маю меш інокше й заробітку. Я ж мислю інакше. Мені, як і кожній людині, діло до душі завжди знайдеться. Заробляти треба не на людській біді, а приносити комусь щастя та задоволення. Така моя філософія».

Тарас Петрович Гаврищак народився у родині медиків. Тому з вибором професії особливих проблем не було. За порадою батьків та власним бажанням вступив та у 2012 році успішно закінчив Тернопільську медичну академію імені І. Я. Горбачевського. Опісля три роки, жартує, «набивав руку» у приватній стоматології. Теперішня його робота — буденна праця меди-

ка: пацієнти, пломби, діти, які бояться стоматологів, люди — терплячі та не дуже... Але Тарас Петрович любить свою роботу. Щодня приїжджає з Тернополя до Плотичі до свого кабінету та з привітною усмішкою зустрічає людей.

Як розповів мені сільський голова Плотичі Євген Богданович Грицишин, лікар-стоматолог Тарас Гаврищак — меценат усіх добрих починів у селі. Він не шкодує коштів ні на подарунки дітям, ні на допомогу потребуючим. Завжди бере участь у сільських святах, приїжджає разом із молодіжкою дружиною, синочком та донечкою. «Побільше би таких людей, як Тарас Гаврищак, і світ став би кращим», — сказав Євген Грицишин.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

Тетяна Богоніс,
Валентина Шведик
та Галина Лічнер

Тепло та людяність із Забойок

Медик, як артист, що б там не трапилось, завжди має бути усміхненим, спокійним, виваженим у діях. Тоді людям буде комфортно з ним. Саме таким є медичні працівники фельдшерсько-акушерського пункту в селі Забойки — завідувача Тетяна Богоніс, акушер Галина Лічнер та молодша медсестра Валентина Шведик.

ФАП у Забойках вирізнявся з-поміж інших у Тернопільському районі тим, що тут завжди було житло для медичного працівника. Приходив спеціаліст на роботу й не турбувався, де буде жити. Так було продумано з самого початку.

Молодша медсестра Валентина Шведик насправді найстарший та найдосвідченіший працівник ФАПу. Прийшла сюди на роботу 37 років тому. Починала акушеркою, а згодом стала завідувачою. «І тоді, і тепер, тут комфортні умови для праці та прийому пацієнтів, — ділиться Валентина Шведик. Для ФАПу відвели окреме просторе приміщення. Заувважали місце, і вогнища не надати, і дитина достатньо чи іншу ін'єкцію зробити, і консультацію надати. Правда, не мали сучасного обладнання, але саме тим наш лікар і вирізнявся з-поміж інших, що без апаратів міг правильно поставити діагноз та призначити лікування. Часом читаю в газетах чи дивлюся по телевізору, що медики за кордоном мають вдосталь обладнання, щоб визначити, на що людина хвора. Українські лікарі завжди ставили безпомилковий діагноз, особисто оглядаючи пацієнта. Як акушерка я у 1980-90-х роках мала більше роботи, бо у селі Забойки народжувалося у середньому по 25-30 дітей щороку, а нині — по 5-8. Це замало навіть для простого відтворення...»

Також ж думки і акушер ФАПу Галина Лічнер — уродженка Березан, яка 12 років працює тут після закінчення Тернопільського медичного коледжу.

Завідуюча ФАПом у Забойках Тетяна Богоніс розповіла про будні сільської медицини. Це — виклики будь-якої пори дня чи ночі, патронаж вагітних і новонароджених, прийом хворих дітей у ФАПі чи відвідування їх удома у разі високої температури. Благо, що Забойки недалеко від обласного центру. В екстрених випадках можна викликати «швидку» з Тернополя. У ФАПі за графіком приймають акушер-гінеколог, педіатр, терапевт ТРТМО. Працює також приватний стоматолог Денис Гаргула. Часом тріпотіють інші спеціалістів.

«Ми намагаємося підтримувати дружні стосунки з місцевою владою, соціальними та благодійними службами, бо це нам дуже допомагає в роботі, — розповідає завідувача ФАПом Тетяна Богоніс. — Сільська рада допомагає з ремонтом. Голова Марія Палига часто буває у нас, цікавиться потребами. З районної організації Червоного Хреста отримали меблі, за що особливо подяка Ользі Нижник. Також вони допомагають нам зробити подарунки людям із особливими потребами та членам сімей загиблих у зоні АТО. Відвідуємо їх не як медики, а суто по-людськи. Усім нині хочеться уваги й тепла».

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело».

Тема тижня

Otium post negotium

— Відпочинок після праці (переклад з латині)

Кажуть: «Хто добре працює, той і веселитися вміє на славу». У медиків неспокійні будні, тому хвилини відпочинку вони цінують особливо. Напередодні свого професійного свята медики району відвідали Марійський духовний центр, де молилися за мир в Україні, лікарів, які нині працюють у зоні проведення АТО, склали пожертви за свої родини.

У Тернопільському районі День медичного працівника завжди відзначали урочисто. І цього року в приміщенні Тернопільської обласної філармонії 15 червня відбулося пошанування людей цієї найблагороднішої професії.

Голова Тернопільської районної ради **Андрій Галайко** та перший заступник голови РДА **Володимир Осядач**, вітаючи медиків району, подякували за їхню працю, побажали миру, благополуччя у родині. У нашому районі збережена й удосконалюється первинна ланка медицини

Урочиста мить нагородження: завідувача ФАПом села Байківці **Марія Процик**, в.о. головного лікаря ТРТМО **Іван Трач**, голова Тернопільської районної ради **Андрій Галайко**, завідувач районною поліклінікою **Михайло Гарасимчук**, перший заступник голови Тернопільської РДА **Володимир Осядач**

— фельдшерсько-акушерські пункти, сільські амбулаторії, дільничні лікарні, наголосили очільники району. Прямо у медичній галузі будуть зміни, то вони. Якщом уведатимуть на збереження та відновлення здоров'я українських громадян. З нагоди Дня медика **грамотами Тернопільської районної ради**

та Тернопільської РДА було нагороджено лікаря загальної практики сімейної медицини Великолибачецької АЛЗПСМ Оксану Юркевич, лікаря-анестезіолога Олега Голуку, лікаря-лаборанта **Надію Литвин**, завідувача відділення реабілітації та фізіотерапії **Тетяну Гах**, лікаря-гастроентеролога **Мирославу Ве-**

ресюк, ортопеда-травматолога **Василя Кухара**, медсестру-анестезистку **Віку Вознюк**, зубного техніка **Ольгу Готич**, завідувачу ФАПом **Ольгу Цідоренко**, лікаря Літгалецької практики сімейної медицини **Олега Олексієвця**, завідувачу дитячим поліклінічним відділенням **Ганну Пиндус**.

Андрій Галайко та **Володимир Осядач** вручили також **грамоти обласного управління охорони здоров'я** завідувачу **Михайлу Гарасимчуку**, лікарю-ревматологу **Надії Заяць**, лікарю сімейної медицини села **Мишковичі Галині Карпенко**, завідувачій ФАПом села **Байківці Марії Процик**.

З професійним святом привітали медиків **голова профспілки працівників ТРТМО Марія Левицька**, **голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади Олег Кохман**, заступник голови **Байковецької об'єднаної територіальної громади Віктор Пулька**, **голова Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста Галина Юрца**, **представник Корпорації «Агропродсервіс» Володимир Мужевич**.

В.о. головного лікаря ТРТМО, медик-волонтер Іван Трач, вітаючи колег із професійним святом, попросив згадати тих, кому сьогодні особливо важко, хто бореться за життя та здоров'я наших воїнів-захисників — лікарів на полі бою, у військових госпіталах. «Хай найгуманніша професія буде мирною. Це нині найголовніше, а проблеми, які є у галузі, ми успішно подолаємо», — сказав **Іван Михайлович**.

Танцем, піснею, гумором привітали господарів свята **артисти обласної філармонії. Заступник керівника ансамблю заслужена артистка України Адріана Онуфрійчук**.

Галина ЮРЦА – ТРР «Джерело».
Фото автора.

Медиків вітають голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади **Олег Кохман** та заступник голови Байковецької об'єднаної територіальної громади **Віктор Пулька**

Іван Трач та акушер-гінеколог ТРТМО **Ірина Кравець**

На передньому плані — завідувач лікувально-діагностичним відділенням ТРТМО **Галина Осінчук** та завідувачий хірургічним відділенням ТРТМО **Володимир Лісовський**

Районна організація Товариства Червоного Хреста України вітає усіх медиків районного професійного свята — Днем медичного працівника.

Бажаємо усім міцного здоров'я, мирного голубого неба, сердечної ніжності й доброти, бути чуйними до чужого горя і надалі залишатися вірними клятві Гіппократа.

Від імені Президії Правління районної організації Товариства — **голова Ольга Михайлівна НИЖНИК**

10 червня 2017 р. В Всеукраїнська професійна проща медичних працівників у Марійському духовному центрі, с. Зарванця.

Головні лікарі районів

14 червня — Всесвітній день донора крові

Районна організація Товариства Червоного Хреста України, адміністрація районного територіального медичного об'єднання вітають усіх донорів району з Міжнародним днем донора.

Бажаємо міцного здоров'я, сімейної злагоди, мирного неба. Нехай кожна краплина крові, подарована вами хворим людям, принесе їм здоров'я, а усім вам — Господнє благословення.

Іван Михайлович ТРАЧ, в.о. головного лікаря ТРТМО
Ольга Михайлівна НИЖНИК, голова РОТЧХ

Зустріч владыки УГКЦ **Теодора**

Колектив ТРТМО

«Не тільки ліки лікують, а й слово»

Тетяна Юріївна Мороз уже двадцять вісім років працює у Тернопільському районному об'єднанні. Починала медсестрою в кабінеті ЕКГ, а останні шість років обіймає посаду старшої медсестри. Окрім цього, Тетяна Юріївна — голова Асоціації медичних сестер Тернопільського району. Порядна, привітна і завжди усміхнена жінка.

«Бути медсестрою — покликання, а не робота. Мріяла про медичну діяльність з дитинства, — каже Тетяна Юріївна. — Сеті Товстолюб, де я тоді проживала, працювала фельдшером Марія Лаврентіївна Бондаренко. Її роботою я захоплювалась, для мене вона була ідеалом медичного працівника. Завжди охайна, усміхнена, привітна, для кожного знаходила тепле слово. І мені, дівчинці, також хотілося бути такою ж — чуйною, відповідальною, добросовісною, відданою своїй справі. Тому я й обрала цю професію і не шкодую».

Щодня Тетяна Юріївна dbає про забезпечення закладу медикаментами, засобами медичного призначення. Однак переконана: не тільки

Старша медсестра ОВТП (об'єданого відділення терапевтичного профілю) Іванна Павлівна Банах, старша медсестра ТРТМО Тетяна Юріївна Мороз, старша медсестра Великобірківського персоналу Світлана Петрівна Півторак

ліки лікують, а й слово. Серед її обов'язків — перевіряти санітарний стан, контролювати роботу медсестер, розподіляти чергування, ознайомлювати персонал із

новими розпорядженнями, проводити наради, вирішувати різні виробничі питання, організувати заняття з метою підвищення професійного рівня медпрацівників...

Заступник головного лікаря з експертизи Любомир Володимирович Бріль, медсестра-анестезистка ВАІТ Віка Миколаївна Вознюк та Тетяна Юріївна Мороз.

Усього не перелічити. Проте пані Тетяні все вдається. Тим більше, що шоклей, працювати з ним легко. Це люди, які добре знають свою справу. Їх близько трьохсот чоловік — середній персонал, медичні сестри, фельдшери, акушери. Вже

склалися свої традиції, зокрема разом святкувати Новий рік і День організації працівника. А цього року організували прощу в Марійській духовній центр у Зарваниці. Отже, не тільки працювати вміють, а й змістовно відпочивати. Тому щодня Тетяна Юріївна із задоволенням працює на роботі.

Тетяна Мороз — розуміюча, доброзичлива, щаслива мама і дружина. Її чоловік, Мороз Олег Борисович, також медик, хірург, кандидат медичних наук. Донька Аліна навчається на першому курсі в Тернопільському університеті імені І. Я. Горбачевського.

У вільний від роботи час пані Тетяна любить подорожувати з чоловіком. Її захоплення є квіти. Вирощує їх безліч, починаючи від весняних крокусів і закінчуючи чорнобривцями, що милують очі навіть восени. Та й у кабінеті в жінки завжди стоять у вазі букети з власної клумби.

У Тетяні Юріївни багато планів — і фахових, і особистих. Її вперед і не зупинитись — із таким гаслом прямує життєвою дорогою Тетяна Мороз.

«Свою професію не поміняла б ніколи»

Ганна Федорівна Пиндус дуже любила математику, навіть хотіла викладати цей предмет. Однак батьки переконали дівчину здобути більш престижну, на їх думку, професію лікаря. Пані Ганна закінчила лікувальний факультет Тернопільського медичного інституту і вирішила стати терапевтом. «Прийшла влаштуватися на роботу в Тернопільську районну лікарню, яка тоді ще розташовувалася в селі Великий Глибочок, але вакансій терапевта на той час не було, — згадує Ганна Федорівна. — Головний лікар запропонував мені бути педіатром, пообіцявши, що згодом переведе на бажану посаду. І хоча через рік з'явилася місце, він відмовив, пояснивши: «Тобі так пасує ця робота, залишайся педіатром».

Таки судилося мені працювати з дітьми. І ось уже 46 років лікую підрастаюче покоління. Свою професію не поміняла б ніколи».

За ці роки лікар витягнула леньких пацієнтів. «Пригадую один випадок. Хлопчик захворів на сепсис. Я за цю дитину дуже переживала, робила, що могла, і

Ганна Пиндус і медсестра Наталя Злонкевич

він одужав. Тепер мій колишній пацієнт уже дорослий, одружився, має дітей. Дружина його приходила з діточками на прийом до мене, — зазначила педіатр. — Приходять звануками педіатр, котрі колись приводили до мене своїх діток. Дивуються: «Ви ще досі працюєте?» «Працюю», — кажу».

Ганна Федорівна працює за покликом душі. Це помітно незброєним оком, бо діти з її кабінету виходять посміхаючись.

Своїм чуйним ставленням до пацієнтів, доброту та професіоналізм пані Ганна заслужила довіру і повагу як у колеґ, так і в батьків.

«Найбільше радують усміхнені обличчя пацієнтів»

Лілія Аполлінаріївна Бурковська свою професію обрала ще з раннього дитинства. Багато хто казав їй, що дорога в медицину для неї закрита, але попри все жінка закінчила Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського. У ТРТМО посаду кардіолога обіймає. «Я півроку, а до цього працювала тридцять літ у залізничній лікарні. Лише шаврика, і задоцено, — ділилася Лілія. — Моя робота — не просто цікава діяльність, а дослідження. Люблю своїх пацієнтів. Найбільше радують їх усміхнені обличчя після лікування. Наше завдання — не тільки вилікувати хворобу, а й стабілізувати емоційний стан людини».

«Ми обстежуємо і робимо висновок: придатний або непридатний»

Георгій Ілліч Сердюк із тридцяти трьох років роботи на медичній ниві чотири працює на посаді завідувача відділення профілактики. Воно створене для періодичних, профілактичних і цілованих медичних оглядів. Завданням медпрацівників зокрема, є визначення придатності до керування автотранспортом, володіння вогнепальною зброєю, до деяких видів професійної діяльності тощо. Тут злагоджено працюють близько двадцяти п'яти фахівців. Щодня здійснюють прийом тридцяти-сорока чоловік.

«Основна наша робота — це профілактичний медогляд людей з відповідним винесенням рішень, — розповідає завідувач відділення профілактики. — Ми не лікуємо. Ми обстежуємо і робимо висновок: придатний або непридатний.

Буває, що не допускаємо людей до роботи. Іноді вони ображаються, але закон є закон. Дуже відповідально ставимося до кожного пацієнта. Адже якщо з людиною

щось трапиться під час здійснення фахової діяльності, роботодавець звинувачення лікаря, який дав дозвіл працювати».

У їхніх руках — наші білосніжні посмішки

Зліва направо: старший зубний технік Богдан Леонівч Воробець, зубні техніки: Леонід Васильович Кутний, Степан Олексійович Березовський, Павло Ігорович Сачко, Михайло Іванович Піч.

Вітаємо!

Сердечні вітання надсилаємо заступнику голови Тернопільської районної ради Андрію Ярославичу КОЛІСНИКУ.

*Нехай старання ваші і труди
Помножать успіх в наших колективах,
Живіть в добрі і радості завжди
Та будьте все життя щасливі!*

З повагою — колеги та друзі.

Щирозадушевним вітаємо з днем народження депутата Тернопільської районної ради Ігоря Ярославича ОЛІЙНИКА.

*На довгий вік, на многії літа,
На шану від людей, тепло родинне,
Стелися, доле, крізь усе життя
Лише добром для доброї людини.*

З повагою — колеги та друзі.

Щирі вітання з нагоди ювілею надсилаємо головному спеціалісту відділу економічного розвитку і торгівлі ТРДА Ірині Петрівні КОЗАК.

*У цей святковий світлий день,
Коли настав ваш ювілей,
Ми щиро вас вітаємо,
Добра і щастя вам бажаємо.*

З повагою — колеги та друзі.

Щиро вітаємо нашу доню, дружину, маму, сестру та онуку Ірину Петрівну КОЗАК із 40-річним ювілеєм. Бажаємо їй великого щастя, міцного здоров'я, здійснення усіх планів та задумів. Хай над тобою, наша найдорожча, буде мирне небо й світить яскраве сонечко. Дякуємо, що ти у нас є, а найкраще, що чимі днями народила ще одну гарну дівчинку. Хай росте здоровою і має гарну долю.

З повагою та любов'ю, батько, мати, чоловік, бабуся, сестра Мар'яна з сім'єю та донечка Діана

Колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ст. вітає з днем народження вчителя з основ здоров'я Євгена Володимировича ІВАНЮТУ.

*Бажаємо вам квітіння та мирного неба,
Грошей та здоров'я ще більше, ніж треба.
Хай доля вам щастя багато дає,
Зозуля сто років життя накує.*

Комунальний заклад Скоморохівської ЗОШ І-ІІІ ст. вітає з днем народження сторожа Романа Івановича БУГЕЛЯ.

*Бажаємо вам щастя і достатку,
Ясного неба, сонця, тепла,
В житті щодень лиш злагоди й порядку,
Щоб доля ваша світлою була.*

Педагогічний колектив Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження вчителя української мови та літератури Ірину Богданівну ЗВІР та кухаря Галину Іванівну БОГОНИС.

*Хай вас обминають невдачі і грози,
Хай тільки від радості з'являються сльози,
Ми вам посилаєм ці вдячні слова,
А Бог хай дарує многії літа!*

Найщиріші вітання з днем народження надсилаємо директору будинку культури с.Великий Глибочок Людмилі Іванівні ПАЦІЙ, керівнику зразкового аматорського ансамблю бандуристів «Дивоструни» районного будинку культури Ларисі Василівні АТАМАНЧУК, керівнику народного аматорського хору «Журавка» с.Острів Степану Васильовичу КОМАРУ. Бажаємо міцного здоров'я, добробуту, миру та затишку в сім'ях. Нехай у всіх планах і починаннях вас супроводжують яскравий успіх і творчі перемоги, робота принесе тільки задоволення й щедрий результат, а новий день дарує натхнення, відкриття і звершення в ім'я побудови нашого краю та всієї України. Божого вам благословення на повсякчас, на многії і благодії літа!

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, районна організація профспілки працівників культури

Педагогічний колектив Малоходчківської ЗОШ І-ІІІ ст. вітає з ювілеєм вчительки Початкових класів Марію Петрівну ПОПІВ.

*У цю прекрасну ювілейну днину
Вітання щирі прийміть від нас.
Хай доля вам шле добро і щастя,
Міцне здоров'я, море благ земних,
А щедрі дні, мов рушники квітчасті,
Нехай ще довго стеляться до ніг.*

Великобerezовицька селищна рада вітає з днем народження бухгалтеря Надію Володимирівну ОЛЬШАНСЬКУ та члена виконавчого комітету Тараса Богдановича ЧОРНЕНКА.

*Бажаємо здоров'я, як криця, міцного,
Будьте душею завжди молоді.
Хай долю вам освідлюють зорі,
Хай вашу долю засвілюють сніги,
А щастя рікою вливається в дім.*

Колектив селищної ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету.

Вітаємо з днем народження вчителя основ здоров'я Острівської ЗОШ І-ІІІ ст. Євгена Володимировича ІВАНЮТУ.

*На довгий вік на многії літа,
На шану від людей, тепло родинне,
Стелися, доле, крізь усе життя
Лише добром для доброї людини.*

Працівники відділу освіти Тернопільської РДА та районного методичного кабінету

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з ювілеєм соціального робітника с.Дичків Любов Володимирівну ГОЛУТІНОВУ та фахівця із соціальної допомоги вдома Тетяну Йосипівну ГУШПЕТ, а також із днем народженням соціального робітника Ольгу Тарасівну ЧОРНОЗУБ.

*Бажаємо вам щастя і достатку,
Ясного неба, сонця, тепла,
В житті щодень лиш злагоди й порядку,
Щоб доля ваша світлою була.*

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження Марію Андріївну БАСТЮК. Із днем народження вітаємо! Добра і радощів бажаємо, Здоров'я на усі літа, Хай в серці квітне доброта. Хай в небі сонце ніжно сяє, Веселка барвами заграє, Щобечуть слів'ї райливо На життя довге і щасливе!

Колектив відділу освіти Тернопільської РДА та районного методичного кабінету щиро вітає методиста з навчальних дисциплін районного методичного кабінету Наталю Богданівну СТРИЙВУС та секретаря районного методичного кабінету Ірину Василівну ПУКАЧ.

*Нехай старання ваші і труди
Помножать успіх в наших колективах,
Живіть в добрі і радості завжди
Та будьте все життя щасливі!*

Колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання вітає з днем народження сестру медичного стаціонару Галину Станіславівну РУДУ, молодшу сестру медичної сестру Надію Афанасіївну БОБРИК, молодшу медичну сестру Ірину Миколаївну КИСЕЛИЦЮ, воля Петра Михайловича ШАБЛІЯ, молодшу сестру Ларису Василівну ЗАЦЬ, сестру медичної загальної практики-сімейного лікаря Галину Іванівну КОРУД та акушерку Ганну Степанівну КОРОБІЙ.

*Нехай волошками цвітуть літа прекрасні,
Нехай здійсняться тисячі бажань,
Щоб доля дарувала тільки щастя,
Ні грама бід, ні крапельки страждань,
Життя хай квітне, мов вишневий сад,
І кожен день усміхнено радіє,
А доля подарує зорепад
Здоров'я, миру, успіхів надії*

Справи приватні

ПРОДАМ

Нерухомість

Продається Підгородня ділянка 0,10 га на території Земельної ділянки сільської ради. Мальовниче місце, межує з озером та лісом ☎0961533373
Продається земельна ділянка 0,12 га біля с. Гаї-Шевченківські, вздовж дороги на с. Шовченків (500 м від об'їзної дороги) ☎0504010033
Продам 3-кімн. квартиру в центрі Тернополя, 79 кв.м, і/о, е/р, 6/9, цегл. ☎0352420342

Інше

Ячмінь фуражний, півтонни ☎0973171523, 0974400604, 0686067067
Продаю кобилу (16 років), в Тернопільському районі ☎0673525018

Оголошення

Петриківська сільська рада має намір провести громадські слухання містобудівної документації на виконання рішення Петриківської сільської ради №494 від 14.03.2017 р. «Детальний план території земельної ділянки Бондарук П.П. загальною площею 0,0511га для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд у селі Петриків Тернопільського району Тернопільської області кадастровий номер 6125286700:02:001:2883».

Громадські слухання відбудуться 17.07.2017 р. о 17.00 у приміщенні сільської ради села Петриків. Пропозиції та зауваження до містобудівної документації подають до Петриківської сільської ради з 09.00 до 16.00 за адресою: с. Петриків, вул. Шептицького, 118А.

10.07.2017 року о 10 год. у приміщенні Тернопільської районної державної адміністрації, за адресою: майдан Перемоги, 1, м. Тернопіль (ІІІ поверх, малий зал, контактний телефон (0352) 53-56-22; 43-59-30), буде проведено конкурсний відбір експертів для визначення експертної грошової оцінки земельної ділянки несільськогосподарського призначення на території Мишковицької сільської ради — земельна ділянка площею 1,9537 га для розміщення й експлуатації основних, підсо-

Мотоблоки нові (потужністю від 4 до 15 к. с.), трактори (від 12 к. с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навісне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше — віддамо ще дешевше ☎0985989484, 493000, 0982591958, 0666653606, www.tractor_c.com.ua

РОБОТА

Менеджера, автослюсаря, сторожа на СТО (м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 44) ☎0677005502, 510097.
На роботу потрібні слюсарі з ремонту автомобілів, офіційне працевлаштування ☎0675508623

КУПЛЮ

Куплю будинок, придатний для постійного проживання, в затишному місці. ☎0975421087

Заготівля великої рогатої худоби, коней і телят

Леонід
(0352) 49-88-44,
050 740-49-45,
067 672-61-56

ПОСЛУГИ

Лікування на бджолиних вуликах, бджолополіс, мед, воскова міль, мертві бджоли. с. Чернелів-Руський Тернопільського району ☎0679455186, 0685392533, 0972076523 (Орест Лук'янець).

бних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної й іншої промисловості.

Експертна, які бажають взяти участь в оголошенні конкурсу, необхідно подати до Тернопільської районної державної адміністрації до 04.07.2017 року наступні документи:

- заяву;
- копії завірених належним чином установчих документів учасника конкурсу;
- копії завірених належним чином документів, що підтверджують кваліфікацію працівни-

ків, які залучаються до виконання оцінки;

— копію, завірену належним чином, кваліфікаційного свідоцтва оцінювача, виданого встановленому законом порядку;

— матеріали, в яких відображається досвід проведення незалежної оцінки земельних ділянок;

— пропозиції учасника конкурсу щодо вартості виконання робіт відповідно до калькуляції витрат, пов'язаних із виконанням робіт, а також строк виконання робіт з експертної оцінки земельної ділянки (подають у запечатаному конверті).

Великогаївська сільська рада проводить:

- містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки для будівництва житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Великі Гаї Тернопільського району Тернопільської області»;
- містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки для будівництва житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Великі Гаї Тернопільського району (за мовник Файфурко В.В.)»;
- містобудівної документації

«Детальний план території земельної ділянки Кокшарової І.І. для будівництва індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Великі Гаї Тернопільського району Тернопільської області».

- містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки ПП «Ничик- АЗ» для будівництва і обслуговування

закладу громадського харчування з готелем у с. Великі Гаї Тернопільського району Тернопільської області».

Громадські слухання відбудуться 12.07.2017 року об 11 год. у приміщенні Великогаївської сільської ради, Тернопільського району, с. Великі Гаї, вул. Галицька, 47.

ДП «УКРСПИРТ» Мишковицьке МПД попереджає про те, що купатися і ловити рибу у ставку оборотного водопостачання підприємства категорично заборонено.

Оголошуємо набір до патрульної поліції м. Тернопіль!

Приєднуйся до команди!
Подати анкету <http://80.91.161.100>
Дізнатися більше <http://patrol.police.gov.ua/jobs>

Патрульна поліція — це:

- робота, що допомагає зробити життя людей безпечнішим;
- дружня команда, що стане сім'єю;
- можливість кар'єрного зростання та розвитку;
- заробітна плата від 8000 грн.

Пенсійний фонд інформує

Переплату пенсії легше попередити, ніж потім її утримувати

Для попередження та виявлення переоплат пенсій щомісяця фахівці Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду України зверяють дані персоналізованого обліку про застрахованих (працюючих) осіб із даними бази одержувачів пенсій.

При цьому щонайменше виявляється значна кількість працюючих пенсіонерів, котрим через замовчування про працевлаштування безпідставно виплачувалися пенсія, надбавки, підвищення до пенсії або нараховувалася індексація до пенсії.

Шановні пенсіонери!

Просимо відповідально ставитися до свого обов'язку — повідомляти орган Пенсійного фонду про працевлаштування (в тому числі заняття підприємницькою діяльністю), зміну місця проживання та інші обставини, що можуть вплинути на розмір пенсії. Адже легше попередити безпідставне одержання вами пенсії, ніж утримувати суми переоплат.

Людмила РАДКОВСЬКА, начальник відділу з питань призначення, перерахунку та виплати пенсії №1 у м. Тернополі ТО УПФУ Тернопільської області

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) висловлює глибоке співчуття прибиральниці Стрембиської Ользі Мар'янівні з приводу тяжкої втрати — смерті батька Доросла Мар'яна Володимировича.

ПОНЕДІЛОК 19 червня

ВІВТОРОК 20 червня

СЕРЕДА 21 червня

ЧЕТВЕР 22 червня

П'ЯТНИЦЯ 23 червня

СУБОТА 24 червня

НЕДІЛЯ 25 червня

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Monday, June 19, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Tuesday, June 20, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Wednesday, June 21, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Thursday, June 22, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Friday, June 23, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Saturday, June 24, 2017.

Table with 1 column: ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Contains TV schedule for Sunday, June 25, 2017.

Podilskye Slovo contact information: Head Editor, Managing Editor, Address, Email, Phone, and social media links.

Сад. Город | Поради до часу

Підживлення натуральне — помідори будуть гарні

Добрива сприяють росту і розвитку кущів помідорів, рясному цвітінню, зав'язуванню плодів і їх швидкому дозріванню, а отже, збільшенню кількості врожаю. Томати можна підживляти як добривами на основі хімічних елементів, придбаними в торговельній мережі, так і натуральними, зробленими власноруч. Пропонуємо рецепти засобів для підживлення томатів, які легко можна приготувати самотужки.

Вперше помідори потрібно добривати через 14 днів після висаджування розсади. Далі продовжувати удобрювати до середини липня один раз на 2 тижні.

Підживлення помідорів яєчною шкаралупою

Подрібнену шкаралупу з 3-4 яєць замочують у 3-х літрах теплої води, емність закривають кришкою (нещільно) і ставлять у темне місце на 3 дні. Коли з'явиться неприємний запах (це наслідок розкладання сірководню), тоді її поливають розсаду.

Удобрення томатів йодом

Ця речовина прискорює дозрівання плодів, а також попереджає розвиток небезпечного захворювання — фітофторозу. В 10 л води розчинити 4 краплі спиртового розчину йоду. Отриманою рідиною поливають помідори (по 2 л під кожен рослину).

Підживлення попелом

Деревний попіл — відмінне джерело калію і фосфору, а значить, допомагає стимулювати цвітіння і плодоношення томатів.

У 10 л води розмішують 1 склянку деревного попелу і поливають грядки з помідорами. Також можна використовувати сухий попіл, який висипають під кущики: 1 ст. л. на 1 рослину.

Попіл використовують і для позакореневого підживлення. Для цього до 3 л води додають 300 г попелу і кип'ятять протягом 10 хвилин, настоюють 5 годин, доводять об'єм рідини до 10 л і додають туди трохи господарського мила, щоб рідка підгодівля краще трималася на листках. Потім розчин проціджують і обприскують ним рослини.

Удобрення томатів дріжджками

Можна використовувати як свіжі, так і сухі. Оскільки дріжджі не містять основних елементів живлення рослин, то дріжджовий розчин — швидше стимулятор росту, ніж добриво.

Спосіб приготування добрив є три.

1. Один пакет сухих швидко-розчинних дріжджів змішують із 2 ст. л. цукру й додають трохи теплої води, щоб суміш стала рідкою. Потім на листках. Субстанцію

розчиняють у 10 л води і використовують по 0,5 л на кожен рослину.

2. Трилітрову банку на 2/3 заповнюють чорним хлібом, доверху наливають в неї теплу воду з розчиненими в ній свіжими дріжджами (100 г) і ставлять у тепле місце на 3-5 днів. Далі настій проціджують і розбавляють водою (1:10). Для молодого куща помідора використовують 0,5 л розчину, а для дорослого — близько 2 л.

3. 100 г свіжих дріжджів розчиняють у 10 л води і отриманою рідиною відразу ж поливають помідори.

Підживлення помідорів курячим послідом

Ефективно використовувати розбавлений водою свіжий курячий послід, який є для рослин комплексним мінеральним добривом: у ньому багато азоту й фосфору.

Для цього відро (10 л) на 1/3 заповнюють курячим послідом, до країв емності доливають воду, настоюють на відкритому повітрі протягом 7-10 днів. Потім 0,5 л розчину розсипують у 10 л води

і отриманою рідиною поливають міжряддя (5-6 л на кв. м).

Важливо! Стежте, щоб розчин не потрапив на листки томатів, тому що це може викликати їх опіки.

Удобрення томатів коров'яком

Готують це добриво таким чином: 1/2 відра гною заливають водою до країв емності, накривають на тиждень. Потім ретельно перемішують і розбавляють водою (1:10). На кожен куш витрачають по 0,5-1 л. Розчин коров'яку краще чергувати з іншими народними засобами.

Підживлення помідорів кропивою

Настій готують із молодого листя, оскільки саме в ньому накопичується багато азоту, калію і заліза. Від того, скільки зроблено (її розмір залежить від того, скільки добрива потрібно для вашого городу) на 2/3 заповнюють кропивою, потім туди наливають воду, але не до верху, накривають кришкою і настоюють 7-10 днів у теплому місці. Після того 1 л розчину розмішують у 10 л води і отриманою рідиною поливають помідори під куш (1-2 л на рослину).

Таким добривом не можна зловживати. На місяць робить не більше 2 підгодівель кропивою.

Пасинкування помідорів

Як правильно пасинкувати помідори

Пасинки можна або обламувати, або обрізати садовими ножицями. Однак не під корінь, а залишаючи кількamilіметровий «пеньочок». Не зайвим буде також і видалення листя під китицями, щоб рослина порадувала великою кількістю плодів високої якості. Проте обривати зелену масу листя під високими китицями, де всі квіточки вже перетворилися в плоди.

Не варто обламувати відразу всі зайві листочки, бо куш усі сили витратить на їх відновлення. Тому за один день рекомендується обривати не більше двох листків з рослини. І передусім ті, які повернуті на північ або вглиб куща. Тоді рослині буде світліше, до плодів краще потраплятиме ультрафіолет і збільшиться доступ повітря.

Формування кущів томатів із потрібною кількістю стебел

Пасинкування здійснюють з метою формування кущів помідорів з одним, двома або трьома стеблами, враховуючи сорти томатів — індетермінантні (високі), напівдетермінантні (середні), детермінантні (низькі).

У високих, як правило, формують одне стебло. Для цього необхідно видалити всі пасинки. Бажано залишити «пеньок», заввишки 1 см. Це сприятиме більш повільному утворенню нових пагонів. На високорослих помідорах слід залишити близько 10 квітконіжок.

Якщо рослини напівдетермінантних сортів (до 1,8 м) висаджені не надто густо, в них можна формувати як два, так і три стебла. У помідорів цього виду часто після пасинкування основне стебло припиняє ріст. Тому не варто відразу видаляти всі пагони, щоби була можливість сформувати куш з кількох стебел.

Аби сформувати два стебла, окрім основного пагону, залишають найміцніший пасинок, що активно розвивається. Всі інші видаляють. Для отримання трьох стебел на одному кущі потрібно залишити два добре розвинуті сильних пасинка. Решту видалити.

Низькорослі (детермінантні) сорти томатів, зазвичай, не потребують пасинкування. Однак найчастіше саме на рослинах низькорослих сортів помідорів, сформованих в одне стебло, отримують ранній урожай. Для цього потрібно видалити всі пасинки, залишивши 2-3 квітконіжки.

Побічна користь пасинкування

Відірвані листочки і пасинки кладуть у пристовбурні кола плодівих дерев. Починаючи в'янути, вони виділяють специфічні фітонциди, які відлякують плодохорок.

Частину пасинків ставимо в склянку з водою і через тиждень, коли з'являться корінці, висаджуємо також в пристовбурні кола. Чотирирох-п'яти вкорінених пасинків досить для підсадки під одне дерево.

Дієві пасинки і у вазочці на кухні — чудово відлякують мух. Такий пучок можна оновлювати щотижня.

Гарних урожаїв!

Ходить гарбуз по городу...

Зібрати гарний урожай гарбузів можна, скориставшись деякими порадами досвідчених городників.

ФОРМУВАННЯ КУЩІВ. Якщо в 1 батіг — усі бічні відростки видаляють. На стеблі залишають не більше 3-х зав'язей. Над останньою не чіпають 3-4 листки, а точку росту обривають. Те саме роблять, формуючи в 2 пагони, але, крім головного, на якому має бути 2 плоди, залишають 1 бічний батіг з одним плодом.

Коли стебла виростають завдовжки понад 1 метр, їх спрямовують у потрібний бік і присипають землею в кількох місцях, аби додаткове коріння вдалося забезпечувало рослину поживними речовинами. Сформовані маленькі гарбузи бажано ізолювати від ґрунту підстилкою з картону.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛИВАННЯ. Поливати гарбуз потрібно нечасто, але промочуючи ґрунт на 1 метр завглибшки. Найбільше вологі рослина потребує аби до цвітіння і під час дозрівання плодів. Для цього гарбуза не розтріскувалася, поруч із рослиною горлечком донизу закопують пластикову пляшку з водою (не менше 3 літрів), у кришці й дні роблять отвори. Це забезпечить тривале й рівномірне надходження вологи.

ПІДЖИВЛЕННЯ. Після появи в фазі 3-5 справжніх листків. Під куш, бажано у вологий розпушений ґрунт, вносять розсипом 5-7 г нітрофоски. Другу підгодівлю проводять у фазі початку утворення батогів. Під куш вносять по 10-15 г нітрофоски. Між підживленнями можна розсипати по 2-3 склянки деревного попелу на 1 кв. м площі. На збіднених ґрунтах рекомендують застосовувати розчин коров'яку у воді (1:10) по 2 л на куш на початку вегетації і по 3 л під час масового дозрівання плодів.

Чи потрібно пасинкувати помідори?

Пасинкування — це видалення зайвих бічних пагонів (пасинків), які ростуть із пазух листя, а не від основного стебла. Розростаючись, вони утворюють пишні кущі. Зелена маса споживає більшу частину поживних речовин, що надходять від коренів, тому плодів буде або мало, або багато дрібних, тобто — низький урожай. З якою метою, як і коли здійснюють пасинкування помідорів, докладно розповість ця стаття.

Коли пасинкувати кущі помідорів

Проводити процедуру треба один раз на тиждень впродовж усього літа — до кінця плодоношення. Найбільш активно пасинки формуються після того, як на кущах з'являються перші квітконіжки. Обламувати їх рекомендується вранці, щоб за день ранка, аби утворилася після видалення пасинка, встигла затягнутися.

Видаляти паростки потрібно, поки вони виростили не дуже великі (3-5 см завдовжки). Це необхідно для того, щоб рослина не витратила поживні речовини на їх зростання, а також, щоб надмірно не травмувати куш, обриваючи великі пагони.

Слід зазначити, що встигають дозріти тільки ті плоди, які зав'язалися до 1 серпня. Решта паростків і суцвіть вже не сприятимуть збільшенню врожаю. Тому досвідчені городники зішлись на думці, що їх слід видалити для збереження поживних речовин. Тоді плоди, що зав'язалися, краще ростимуть, швидше дозріють і будуть більшими.

Все буде смачно

Торти без випічки — легко і швидко

Сирний будиночок

Інгредієнти:
300 г нежирного сиру;
16 шт. пісочного печива;
2 столові ложки сметани;
1/2 склянки цукру;
дрібна сіль;
ванілін;
потертий на дрібній тертці шоколад або какао;
1-2 банани;
1 склянка молока для змочування печива.

Приготування.

Сир перетерти через сито, додати сметану, сіль, ванілін, цукор і шоколад або какао. Якщо сир сухий — сметани потрібно більше. Печиво занурити з двох боків у молоко і викласти в 3 ряди на целофан. Щедро змастити сирною масою. На середину покласти банани.

За допомогою целофану підняти крайні ряди вгору. Так у холодильнику, щоб застиг. Розгорнути целофан і викласти на блюдо.

Глазур:

50 г масла;
3 столові ложки молока;
1/2 склянки цукру.
Розтопити в каструлі всі інгредієнти і довести до кипіння. Поварити кілька хвилин і залити тортик.

Пташине молоко

Інгредієнти:
30 г желатину;
4 ст. л. цукру;

Багато господинь люблять тішити рідних домашніми солодощами. Щоб зекономити час, можна скористатися простими рецептами тортів без випічки.

4 ст. л. какао;
1 склянка молока;
400 г сметани;
350 г вершків;
1 склянка цукру.

Приготування. Залити склянкою холодної води 10 г желатину. Дати набути. Перемішати цукор і какао, додати до желатину. Підігріти, щоб желатин повністю розчинився. Вилити в форму, зма-

щену маслом. Покласти в морозильну камеру на 20-30 хвилин.

20 г желатину залити 1 склянкою холодного молока, залишити на кілька хвилин. Сметану, вершки, склянку цукру збити до густої маси.

Желатин вилити в ємність із молочною масою, збивати міксером, до повного розчинення. Залишити на 10 хвилин, щоб суміш охолола.

У форму із шоколадною масою вилити молочну. Покласти в холодильник до повного застигання.

Вишневий торт

Інгредієнти:
150 г бісквітного печива;
125 г масла;
300 г сиру;
150 г натурального йогурта;
100 г вершків (11%);
2 ст. л. лимонного соку;
1 п. желатину (10 г);
50 г цукру;
ванілін;
1 п. вишневого желе;
свіжа вишня.

Приготування.

Печиво подрібнити у блендері до крихти. Вершкове масло розтопити і додати до печива.

Дно форми вистелити папером для випікання, викласти масу, розрівняти і злегка притиснути долонями. Помістити в холодильник на 30-40 хвилин.

Желатин замочити у вершках. Після того, як він набухне, 20-30 хвилин гріти на водяній бані, помішувати, поки повністю не розчиниться.

Сир змішати з йогуртом, цукром, лимонним соком і ваніліном, додати до крему желатин, перемішати.

Викласти крем на корж і помістити на 2 години в холодильник.

Половинки вишень викласти на торт, залити теплим желе і залишити до повного застигання.

Торт із печивом, шоколадом і згущеним молоком

Інгредієнти:
250 г бісквітного печива;
200 г гіркого шоколаду;
100 г масла;
1/2 склянки вареного згущеного молока.
1/2 склянки вершків.
Мус:
500 мл вершків;
2 ст. л. вареного згущеного молока;
Глазур:
150 г гіркого шоколаду;
150 мл вершків;
50 г масла.

Приготування.

З'єднати шоколад, вершкове масло, варене згущене молоко, вершки і поставити на вогонь. Постійно помішувати, доки не утвориться однорідна маса. Дати охолонути.

Печиво покласти, але не дрібно, і з'єднати з шоколадною масою. Викласти у форму, розрівняти. Збити вершки з вареним згущеним молоком. Викласти на масу і покласти в морозильну камеру на довшину.

Вершки, шоколад і масло розтопити. Дати охолонути і полити торт. Помістити в холодильник.

Кондитерський шприц заповнити вареним згущеним молоком і прикрасити торт.

Смачного!

Дитячий майданчик

Фотомить

Газета "Подільське слово" започатковує нову рубрику, в якій ми будемо публікувати найцікавіші та найпотішніші фото малюків.

Тож, якщо ви хочете побачити своїх діточок на сторінках районки — присилайте фотографії ваших дітей, онуків, племінників з короткою інформацією про них на електронну адресу podilske_slovo@ukr.net

Валерія Бачинська,
2,5 роки, м. Тернопіль

Загадки

Іде по соломі — не шарудить,
іде по воді — не тоне,
іде по вогню — не горить.
(Тінь)

Без крил, а літає. Ніхто її не б'є, а плаче.
(Хмара)

Не гавкає, не кусає, а в будинок не пускає.
(Замок)

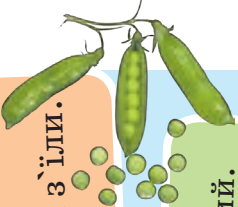
Кінь сталевий, а хвіст з льону.
(Голка)

Рогатий, а не бик, Пливе, а не качка.
(Місяць)

Влітку коні спочивають, взимку діточок катають.
Коні ці не просять їжі. Хто ж вони? Звичайно ...
(Лижі)

Ніг нема і рук нема, а в сорочку вдягнута.
(Подушка)

Гарне, добре, на всіх дивиться, а людям на себе дивитися не дозволяє.
(Сонце)

Миші в шафі шаруділи,
Шість шарфів шерстяних з'їли.
Горох у городі виріс небувалій,
Горобці город пограбували.

Старий мудрий пугач

Давним-давно жив на дубі старий пугач і уважно спостерігав за всім, що коїлося навкруги. Одного дня він побачив маленького хлопчика, який допомагав старому нести важку корзину. Наступного — як дівчинка кричала на свою матір. Щодня птах бачив дуже багато всього незвичайного й різного, але мовчав про те, що бачив.

Поступово він почав говорити, а більше слухати людей, які розмовляють один з одним або розповідають різні історії. Являвся почув, як жінка стверджувала, що бачила слона, котрий стрибав через стержень. Потім — як чоловік хвалився, який він ідеальний і ніколи не робить жодних помилок.

Із кожним прожитим днем старий пугач говорив усе менше й менше, а слухав усе більше й більше і незабаром знав про все, що відбувалося довкола. Поступово він став мудрішим, і його навіть прозвали мудрим старим пугачем.

Мораль: менше кажи, більше спостерігай та слухай і станеш мудрим і розумним.

